

Lisää tavoitteellisuutta kuntien liikenneturvallisuustyöhön

Liikenneturvallisuusseminaari 4.9.2025

Satu Tuomikoski

Liikenneturvallinen kunta –malli

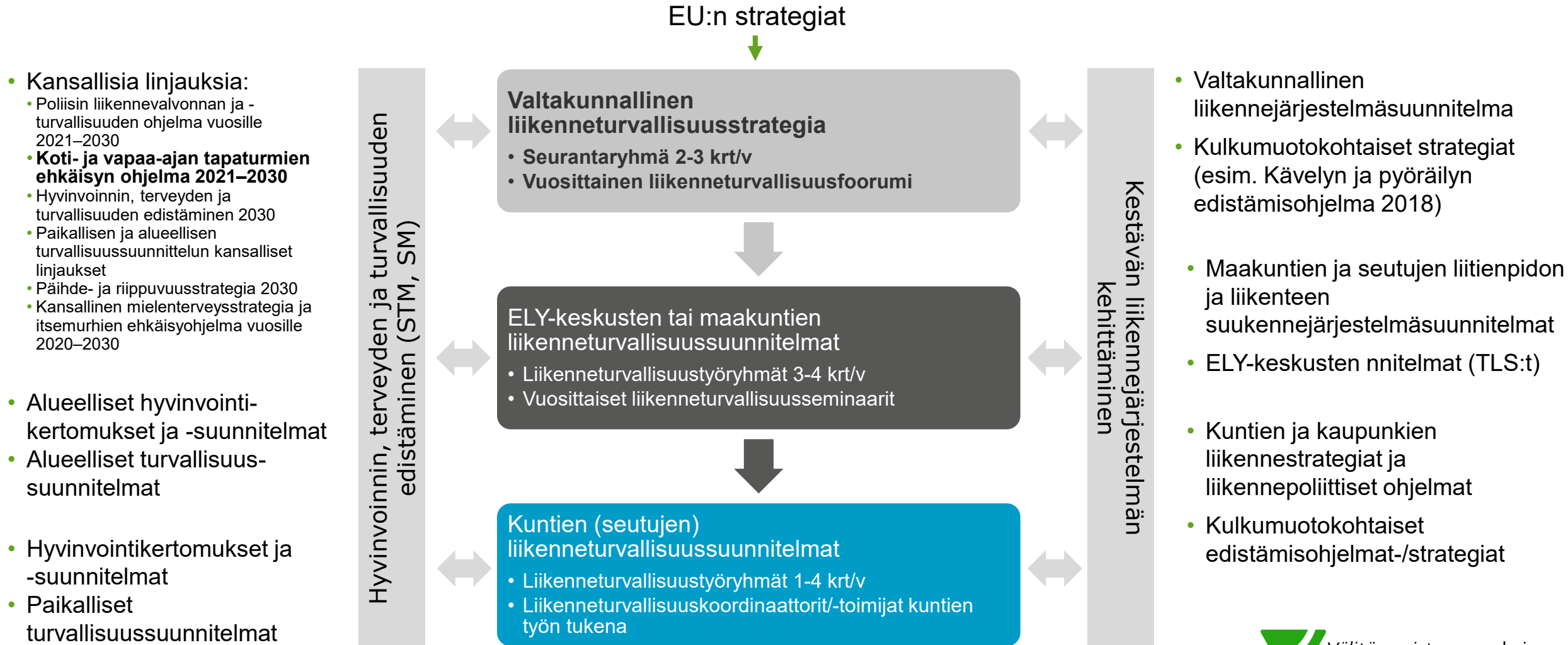
Mitä

Miksi

Miten

Kuntien liikenneturvallisuustyö - vastuut, velvoitteet, mahdollisuudet

Liikenneturvallisuustyötä tehdään valtakunnallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla...

Liikenneturvallisuustyön lakisääteinen perusta löytyy hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen velvoitteesta

Kun liikenneturvallisuustyö ymmärretään osaksi kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä, löytyy sille myös vahva lakisääteiden perusta.

- Kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia sekä tarjota kaikille asukkaille yhtäläiset edellytykset terveeseen ja turvalliseen elämään ja elinympäristöön (Kuntalaki + MRL).
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kuntien ja hyvinvointialueiden yhteinen lakisääteinen tehtävä (Mm. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, Terveys- ja huoltolaki):
 - Strategisessa suunnittelussa on asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet.
 - Kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä on seurattava alueittain ja väestöryhmittäin. Näistä raportoidaan valtuustolle vuosittain (mm. hyvinvointikertomus ja -suunnitelmat).
 - Kuntien ja hyvinvointialueiden on päätöksenteossaan otettava huomioon päätöksensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin.
 - Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.
 - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään läheisessä yhteistyössä muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.

Keskeinen liikenneturvallisuustyötä perustelevalainsäädäntö ja strategiat:

- Kuntalaki
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä
- Terveys- ja huoltolaki
- Laki hyvinvointialueesta
- Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä
- Maankäyttö- ja rakennuslaki

Eri ikäryhmien parissa tehtävää

liikenneturvallisuustyötä tukevat mm.

- Lastensuojelulaki
- Varhaiskasvatuslaki ja varhaiskasvatussuunnitelman valtakunnalliset perusteet
- Perusopetuslaki ja perusopetuksen opetussuunnitelman valtakunnalliset perusteet
- Nuorisolaki
- Terveys- ja huoltolaki (neuvolat, oppilashuolto, opiskeluterveydenhuolto jne.)
- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvasta
- Liikuntalaki
- Vammais- ja palvelulaki
- Työturvallisuuslaki (kunnan velvoitteet työnantajana)

Keskeisiä toimijoita eri ikäryhmien liikenneturvallisuustyössä

Kunnan vastuulla

Hyvinvointialueen vastuulla vuoden 2023 alusta

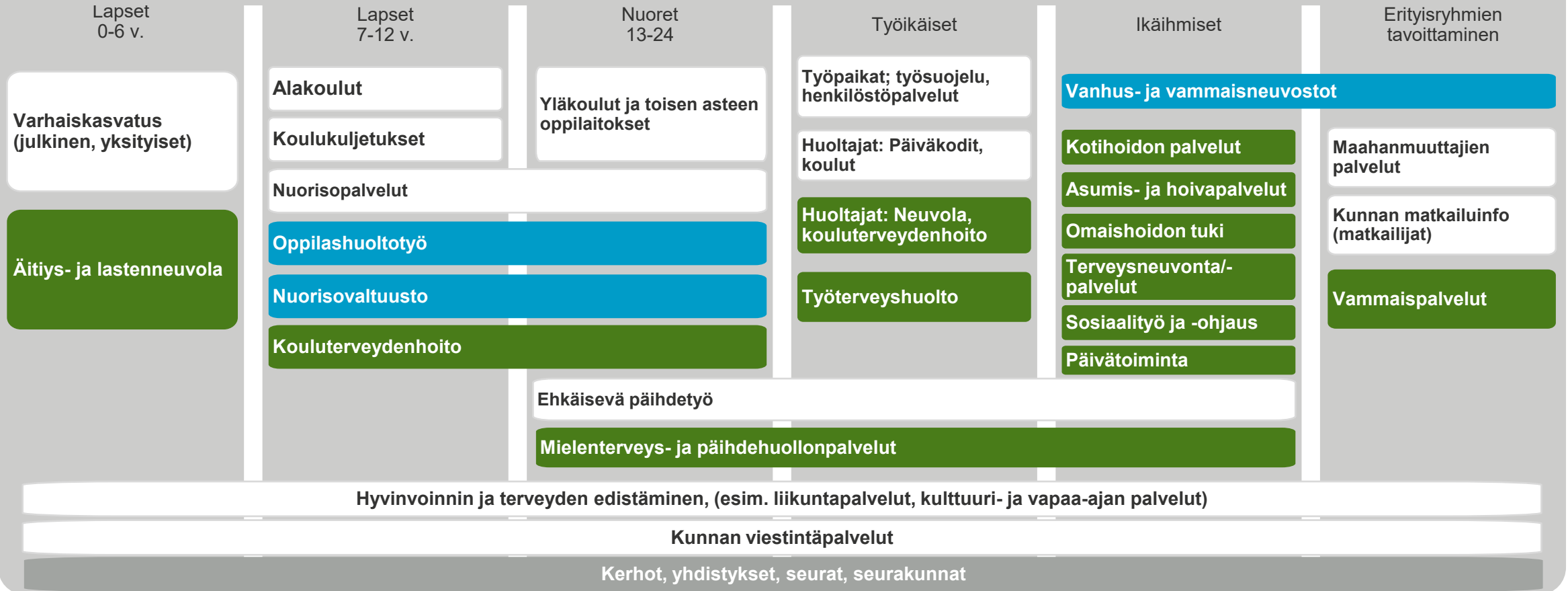

Kunnassa ja hyvinvointialueella

Yksityinen ja kolmassektori

Liikennekasvatuksen ja viestinnän kanavia eri kuntalaisryhmissä

Turvallinen liikkumisympäristö: Tekninen toimiala ja ELY-keskus

Liikenneturvallinen kunta malli - taustaa ja tavoitteita

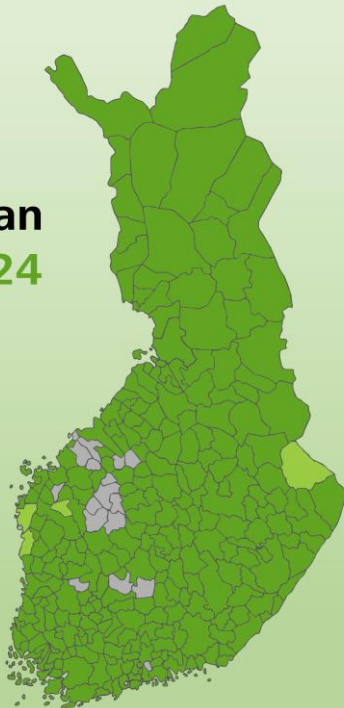
Taustaa

Norjan Trygg Trafikkin toimintamalli

Liikenneturvan kuntatyö 2024

- Luokka A
- Luokka B
- Luokka C

Liikenneturvan selvitys:
Kuntatyön mallintaminen –
kuntien haastattelut

Selvitystyö kuntien liikenneturvallisuuustyöstä

- Kuntien liikenneturvallisuuustyön kokonaishahmotelma
 - Liikenneturvallisuuustyötä ohjaavat suunnitelmat
 - Sote-uudistuksen vaikutukset
- Työ tilattu Rambollilta (Heltimo, Kinnunen ja Tiilikainen)

Tuloksia Norjasta

- Kommunikointi liikenneturvallisuudesta parantui kuntamallin myötä
- Liikenneturvallisuutta ajatellaan työssä enemmän
- Oma käytös on muuttunut turvallisemmaksi liikenteessä
- Johtavassa asemassa olevat kokivat liikenneturvallisuustyön selkeytyneen hankkeen myötä
- Laadukkaasti toteutettu kuntamalli johtaa parempiin tuloksiin
 - Ne kunnat, joissa liikenneturvallisuussuunnitelma ja toimenpidelistaukset tehtiin laadukkaasti osoittivat kyselyissä hyvää liikenneturvallisuusilmapiiriä
 - Ei kuitenkaan olla varmoja kumpi tuli ensin, laadukas toteutus vai turvallisuusmyönteinen ilmapiiri

Liikenneturvallisessa kunnassa

Liikenneturvallisuuustyö on

- Suunnitelmallista
- Systemaattista
- Pitkäjänteistä
- Tavoitteellista

Onnistumisen edellytyksiä

- Ylimmän johdon sitoutuminen
- Jatkuvuus
- Hyvä kommunikointi oikeiden ihmisten välillä
- Yhteensopivuus kunnan muiden tavoitteiden kanssa
- Sisällyttäminen virallisiin prosesseihin
- Tuki prosessin etenemiseen
 - Liikenneturva fasilitoi ja sparraa

Onnistumisen esteitä tai haasteita

- Henkilöstön vaihtuvuus
- Työntekijöiden korkea työkuormitus
- Kilpailevat prioriteetit
- Ulkoiset tekijät
 - Pandemia, kuntauudistukset, yt-neuvottelut....

Liikenneturvallinen kunta – toimintamalli prosessi ja pilotit

Esittely ja valmistelu

Idean
esittely

Yhteistyösopimus
kunnan johdon
kanssa

Tapaaminen
kunnan
johtoryhmän
kanssa

Yhdyshenkilön/
henkilöiden
nimeäminen

Suunnittelu

Työpajat palvelualoittain

- Nykytilan kartoitus
- Yhteinen suunnitelma (tavoitteet, toimenpiteet)
- Jatkoaskeleet suunnitelman jalkauttamiseen
- Vastuutahojen ja seurannasta sopiminen

Suunnitelman viimeistely

- Yksikkökohtaiset toteuttamissuunnitelmat
- Viestintä ja perehdytys

Toteuttaminen

Suunnitelman mukainen työ toimialoilla

Seuranta
ja arviointi

- Oulu
- Hyvinkää
- Asikkala

Liikenneturvallinen kunta – toimintamalli pilottivaiheessa

Oulu pilottikuntana

- ✓ Esittely
- ✓ Sopimus
- ✓ Yhteyshenkilön/-henkilöiden nimeäminen
- ✓ Suunnittelutyöpajat ja ohjeet jatkoon
- ✓ Suunnitelman viimeistely ja siitä viestiminen
- ✓ Seurantapalaverit
- ✓ Toiminta käyntiin

Hyvinkää pilottikuntana

- ✓ Esittely
- ✓ Sopimus
- ✓ Yhteyshenkilön/-henkilöiden nimeäminen
- ✓ Suunnittelutyöpajat ja ohjeet jatsoon
- ✓ Suunnitelman viimeistely ja siitä viestiminen
- ✓ Seurantapalaverit
- ✓ Toiminta käyntiin

Asikkala pilottikuntana

- ✓ Esittely
Sopimus
- ✓ Yhteyshenkilön/-henkilöiden nimeäminen
- ✓ Suunnittelutyöpajat ja ohjeet jatsoon
- ✓ Suunnitelman viimeistely ja siitä viestiminen
- ✓ Seurantapalaverit
- ✓ Toiminta käyntiin

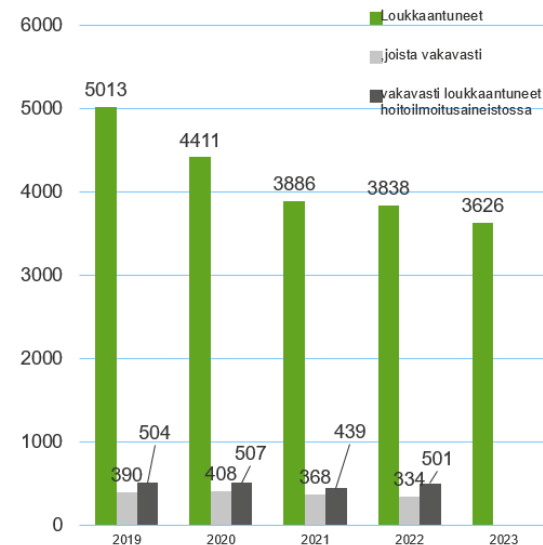
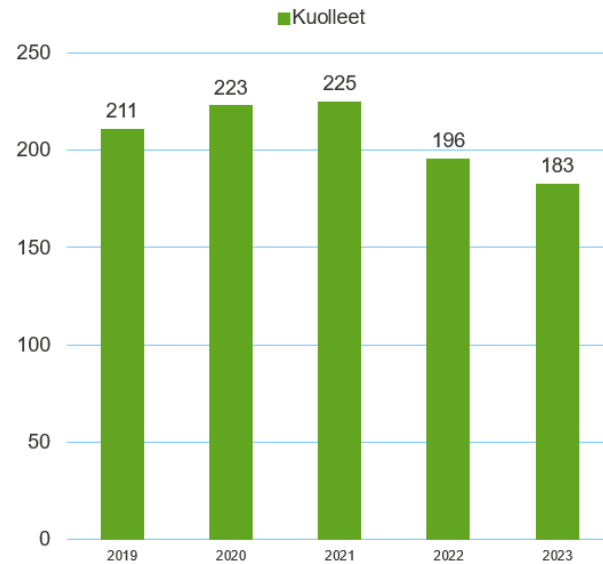
Tähän mennessä opittua

- Valmistelu vie aikaa
- Suunnittelutyöpajoille tarvitaan aikaa
- Osallistaminen edellytys sitoutumiselle
 - LT fasilitoi ja tarjoaa kriteerit, kunnan edustajat pohtivat miten ne toteutetaan käytännössä
- Pilottien avulla hyödyllistä tietoa jatkosuunnittelun tueksi (erityisesti aikuisten ja ikääntyneiden osalta)
- Mallin oltava räätälöitävissä, mutta samat kriteerit

Kehittämistyön seuraavat askeleet

- ”Työkirja” kuntien suunnittelun tueksi
- Eri palvelualojen kriteerit/suositukset pilotin tulosten perusteella
- Arvioinnin ja seurannan kehittäminen
- Mallin viimeistely, perehdytys ja viestintä

Liikenneonnettomuuksien kustannukset yhteiskunnalle

Lähde: Tilastokeskus, vuosi 2023 ennakkotietoja
Liikenneturvallinen kunta/ST

- Tieliikennekuolema 2,56 milj €
- Vakava loukkaantuminen 1,27 milj €
- Lievä loukkaantuminen 77 000 €
- Loukkaantuminen 172 000 €

Laskennallinen onnettomuus-
kustannus

1,1 mrd. €

vuonna 2023

Lähde: Traficom

Kiitos!

Kiinnostuitko, kerromme mielellämme lisää.